

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 31Cb/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122327592
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Filip Grznárik
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2023:6122327592.5

Uznesenie

Okresný súd Nitra, v spore žalobcu: ENGEL AUSTRIA GmbH, sídlo Ludwig-Engel-Str.1, 4311 Schwertberg, Rakúska republika, zapísaný v rakúskom obchodnom registri Krajinského súdu Linz, zastúpený advokátskou kanceláriou: FARBIAK LEGAL, s. r. o., so sídlom Bernolákova 16, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 53 946 774, proti žalovanému: AAH PLASTICS s.r.o., sídlo Dolné Hony 435/21, 949 01 Nitra, IČO: 48 004 723, zastúpený advokátskou kanceláriou: AG LEGAL s.r.o., so sídlom Landererova 8, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 326 511, o zaplatenie 1.337.600,- eur s príslušenstvom, konajúc o späťvzatie žaloby, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie zastavuje.
- II. Súd stranám nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe žaloby žalobcu na splnenie peňažnej povinnosti žalovaným prebieha na súde konanie v záhlaví označenom spore.
2. Prejednávaná vec sa nachádza v štádiu pred predbežným prejednaním sporu alebo pojednávaním.
3. Súd uznesením č. k. 31Cb/64/2022 - 232 z 10.03.2023, právoplatným dňa 13.03.2023, podľa § 163 ods. 1 CSP konanie na zhodný návrh strán na odročenie predbežného prejednanie sporu a prerušenie konania prerušil najmenej na 3 mesiace s tým, že ak strana nepodá návrh na pokračovanie v konaní v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia o prerušení konania, je to podľa § 163 ods. 2 CSP dôvodom obligatórneho zastavenia konania.
4. Dňa 15.05.2023, t. j. počas prerušenia konania, bolo súdu doručené podanie žalobcu, ktorého obsahom bolo späťvzatie žaloby v celom rozsahu z dôvodu, že strany sporu uzatvorili mimosúdnu dohodu o urovnaní.
5. Na výzvu súdu žalobca uviedol, že súčasťou dohody o urovnaní bola aj dohoda o náhrade trov konania, ktorú sa žalovaný zaviazal v dohode žalobcovi zaplatiť.
6. Žalovaný na výzvu súdu uviedol, že potvrdzuje, že so žalobcom uzatvoril mimosúdnu dohodu o urovnaní, ktorej súčasťou bola aj dohoda o náhrade trov konania, ktoré vznikli žalobcovi v súdnom konaní a ktorý nárok žalobcu bol už aj vysporiadaný.
7. Súd v prvom rade poukazuje na to, že žiadna zo strán do 15.05.2023, kedy bolo doručené súdu späťvzatie žaloby v celom rozsahu, nepodala návrh na pokračovanie v konaní podľa § 163 ods. 2 CSP.

8. Súd počas prerušeného konania nevykonáva podľa § 165 ods. 2 CSP žiadne procesné úkony (t. j. okrem iného nerozhoduje o zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby a pod.).

9. Za návrh na pokračovanie v prerušenom konaní z dôvodu podľa § 163 ods. 1 CSP však možno považovať nielen výslovný návrh na pokračovanie v konaní, ale tiež podanie strany s návrhom na úkon, ktorý môže súd urobiť len v pokračujúcom konaní (komparatívne súd poukazuje v tomto smere na závery českej doktríny a súdnej praxe k obsahovo zhodnému procesnému inštitútu civilného sporového konania, a to prerušeniu konania na zhodný návrh strán, z tejto doktríny napr. Jirsa J. a kol.: Občianske soudní řízení [soudcovský komentář]. Kniha I. § 1 - 250I občianskeho súdneho rádu. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2023, s. 717).

10. Keďže o späťvzatí žaloby možno rozhodnúť len v pokračujúcom konaní (keďže procesný úkon, akým je aj rozhodnutie súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby je procesným úkonom súdu, ktorý súd môže vykonať len v rámci pokračujúceho konania), späťvzatie žaloby spĺňa náležitosti implicitného návrhu strany na pokračovanie v konaní prerušenom z dôvodu podľa § 163 ods. 1 CSP. Civilný sporový poriadok (na rozdiel napr. od Správneho súdneho poriadku) neustanovuje povinnosť súdu rozhodnúť o pokračovaní v konaní uznesením, ale stanovuje pokračovanie v konaní súdom ako zákonný procesnoprávny následok návrhu ktorejkoľvek strany na pokračovanie v konaní.

11. Súd preto po doručení späťvzatia žaloby v celom rozsahu pokračoval v konaní smerujúcom k rozhodnutiu o späťvzatí žaloby.

12. Podľa § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (inak aj len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

13. Podľa § 146 ods. 1 a 2 CSP, (1) súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. (2) Súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

14. Žalobca ako dominus litis disponuje po začatí sporu procesným právom vziať žalobu späť (§ 144 CSP) a v prípade splnenia zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jeho časti bez meritórneho rozhodnutia (§ 145 CSP). Žalobca nie je nijako obmedzený vo výkone svojho práva vziať žalobu späť, pokiaľ konanie ešte nebolo právoplatne skončené. Zastavenie konania alebo jeho časti ako procesnoprávny následok späťvzatia žaloby alebo jej časti je však za určitých okolností podmienené splnením ďalšej podmienky, ktorá je od vôle žalobcu nezávislá. Ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, je na zastavenie konania nevyhnutný súhlas žalovaného (§ 146 ods. 2 CSP). V ostatných prípadoch súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí, pričom však tento nesúhlas žalovaného má právnu relevanciu len ak je daný po začatí predbežného prejednanie sporu podľa § 168 CSP alebo po začatí pojednávania, keďže ak by bol daný pred začatím týchto procesných úkonov, súd na nesúhlas žalovaného neprihliada (§ 146 ods. 1 CSP).

15. Žalobca v prejednávanej veci vo fáze konania pred predbežným prejednaním sporu alebo pojednávaním podal podanie, ktoré obsahuje zrozumiteľný, jednoznačný a bezpodmienečný prejav vôle vziať žalobu v celom rozsahu späť, teda ide o účinné späťvzatie žaloby s riadnymi procesnoprávnymi účinkami (bod 4. odôvodnenia).

16. Keďže žalobca urobil predmetný procesný úkon - späťvzatie žaloby v celom rozsahu skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, súd by podľa § 146 ods. 1 CSP nemohol prihliadnuť ani na prípadný nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby, a preto nebolo ani hospodárne (čl. 17 CSP) toto späťvzatie žaloby žalovanému doručovať na vyjadrenie, keďže ani jeho nesúhlas by nebol spôsobilý zmeniť rozhodnutie súdu o zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby. Keďže v prejednávanej veci nejde o spor, v ktorom by určitý spôsob vzťahu medzi stranami vyplýval z osobitného predpisu, nevyžadoval sa podľa § 146 ods. 2 CSP súhlas žalovaného so späťvzatím ani z tohto dôvodu.

17. Keďže vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť a súhlas žalovaného so späťvzatím sa v danej veci nevyžaduje a na prípadný nesúhlas by súd ani nemohol prihliadnuť, sú v prejednávanej veci splnené všetky podmienky, za ktorých naplnenia je súd povinný konanie podľa § 145 ods. 1 CSP zastaviť.

18. Súd preto I. výrokom tohto uznesenia podľa § 145 ods. 1 CSP konanie zastavil.

19. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

20. Keďže uznesenie o zastavení konania podľa § 145 ods. 1 CSP je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, súd podľa § 262 ods. 1 CSP v tomto uznesení rozhodoval aj o nároku na náhradu trov konania.

21. V prejednávanej veci žalobca vzal žalobu späť z dôvodu, že so žalovaným uzatvoril mimosúdnu dohodu o urovaní.

22. Z podania žalobcu i žalovaného zhodne vyplýva, že súčasťou mimosúdnej dohody o urovaní bola aj dohoda týkajúca sa náhrady trov konania, podľa ktorej sa žalovaný v dohode o urovaní zaviazal žalobcovi zaplatiť tam uvedenú sumu, pričom uviedol, že tento nárok bol už medzi sporovými stranami aj vysporiadaný, čo žalobca po doručení uvedeného podania žalovaného, v ktorom žalovaný tieto skutočnosti uviedol, nepoprel.

23. V prípade, ak dôjde k späťvzatiu žaloby z dôvodu uzavretia mimosúdnej dohody týkajúcej sa celého predmetu sporu, nie je dôvod na to, aby sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepostupovalo obdobne ako v prípade, keď súd schvaľuje hmotnoprávnu dohodu sporových strán ako súdny zmier v zmysle § 148 CSP (súd v tejto súvislosti komparatívne poukazuje na to, že aj česká doktrína civilného procesu - napr. Svoboda, K. Řízení v prvním stupni. Civilní proces z pohledu účastníka. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 636, s. 644, a česká súdna prax - napr. uznesenie Krajského soudu v Plzni sp. zn. 13 Co 719/99 z 23.11.1999, pri rozhodovaní o náhrade trov konania posudzuje prípady späťvzatia žaloby z dôvodu uzavretia dohody na mimosúdnom vyriešení veci rovnako ako prípady skončenia konania zmiernom).

24. V prípade, ak je hmotnoprávna dohoda sporových strán schvaľovaná ako súdny zmier podľa § 148 CSP, prichádzajú do úvahy dve možnosti rozhodnutia o náhrade trov konania. Prvou je, že sporové strany priamo do obsahu schvaľovaného zmiernu zahrnú aj dohodu o trovách konania. V takom prípade ju súd schváli už ako súčasť hmotnoprávnej dohody sporových strán a o náhrade trov konania osobitne už nerozhoduje. Druhou, ak sa sporové strany na náhrade trov konania nedohodnú v hmotnoprávnej dohode o predmete sporu, je, že súd rozhodne o trovách konania podľa zásady procesného úspechu žalobcu a žalovaného (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022 - ďalej aj len „Komentár k CSP“, § 148).

25. Aplikujúc uvedené obdobne na prípady, kedy k späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu uzavretia mimosúdnej hmotnoprávnej dohody, možno uzavrieť, že v prípade, ak žalobca odôvodňuje späťvzatie žaloby uzavretím mimosúdnej hmotnoprávnej dohody so žalovaným, je v prvom rade nutné rešpektovať sporovými stranami zhodne tvrdenú alebo aspoň jednou stranou preukázanú dohodu aj o náhrade trov konania, ak sa aj tohto procesného nároku súvisiaceho s vedeným súdnym konaním hmotnoprávna dohoda sporových strán o predmete sporu týka a ak sa jej pri rozhodovaní o zastavení konania pre späťvzatie sporové strany dovoľávajú. Uvedené je aj v súlade s princípom zmluvnej autonómie ako jedného z dominantných princípov uplatňovaných v súkromnom práve.

26. Ak sa sporové strany v mimosúdnej hmotnoprávnej dohode dohodli aj na náhrade trov konania, vzhľadom na hmotnoprávny charakter tejto dohody v celom rozsahu (t. j. aj v rozsahu dohody o náhrade trov konania) sa mení procesný charakter tohto nároku na hmotnoprávny, majúci povahu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky ako jej príslušenstvo podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Takýto výklad je aj v súlade s doktrínou občianskeho práva hmotného, ktorá pripúšťa, že výnimočne môžu byť náklady spojené s uplatnením pohľadávky totožné s trovami súdneho konania (B. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, § 121). Súd z dôvodov už uvedených pritom zastáva právny názor, že o taký výnimočný prípad ide najmä v prípade, ak počas

súdneho konania dôjde k uzavretiu mimosúdnej hmotnoprávnej dohody o predmete sporu, zahrňujúcej aj vyporiadanie trov konania, ktoré stranám v priebehu tohto súdneho konania vznikli. V takomto prípade, keďže sa sporové strany o náhrade trov konania dohodli v mimosúdnej hmotnoprávnej dohode, je súd síce povinný podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodnúť o náhrade trov konania v rozhodnutí, ktorým sa v dôsledku späťvzatia žaloby z dôvodu uzavretia mimosúdnej hmotnoprávnej dohody o predmete sporu konanie končí, avšak v tomto prípade rozhodne z dôvodov už uvedených tak, že stranám nepriznáva náhradu trov konania, keďže o týchto sa sporové strany už dohodli v hmotnoprávnej dohode, ktorú nie je dôvod nerešpektovať, obzvlášť so zreteľom na tú skutočnosť, že ak by bola súčasťou súdom schvaľovaného zmiernu, súd by bol povinný ju rešpektovať a ako súčasť zmiernu schváliť, pričom podľa doktríny civilného procesu v takom prípade by o náhrade trov konania vôbec samostatným výrokom ani nerozhodoval, pretože sa na nich strany už dohodli v hmotnoprávnej dohode (Komentár k CSP, § 148). Neexistuje pritom žiadny legitímny dôvod, aby sporové strany, ktoré o predmete sporu (a aj náhrade trov konania) uzatvorili hmotnoprávnu dohodu, boli vo vzťahu k náhrade trov konania v odlišnom postavení len podľa toho, či túto žiadajú schváliť ako súdny zmiernu alebo ako následok jej uzavretia žalobca zoberie žalobu späť (k tomu komparatívne aj doktrína a súdna prax uvedená už v bode 23. odôvodnenia).

27. Vzhľadom na to, že zo vzájomných podaní sporových strán v prejednávanej veci zhodne vyplýva, že aj vo vzťahu k náhrade trov konania uzatvorili mimosúdnu hmotnoprávnu dohodu, súd vychádzajúc z už uvedených východísk rozhodovania o náhrade trov konania v prípade späťvzatia žaloby v dôsledku uzavretia mimosúdnej hmotnoprávnej dohody o predmete sporu, dospel k záveru, že nahradenie autoritatívneho rozhodnutia súdu o náhrade trov konania hmotnoprávnou dohodou sporových strán o náhrade trov konania, ktorou sa zmenil procesný charakter tohto nároku na hmotnoprávny, je nutné rešpektovať a nenahrádzať ju autoritatívnym súdnym rozhodnutím o náhrade trov konania podľa zásady procesného úspechu žalobcu a žalovaného zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, ktorá sa inak pri absencii dohody o náhrade trov konania v mimosúdnej hmotnoprávnej dohode o predmete sporu, ktorá je dôvodom späťvzatia žaloby, aplikuje. Vychádzajúc už z uvedeného súd preto v takomto prípade o náhrade trov konania rozhodne tak, že sporovým stranám nepriznáva náhradu trov konania, keďže ohľadom týchto sa už hmotnoprávne dohodli v hmotnoprávnej dohode o urovaní, ktorá aj ohľadom náhrady trov konania, ktoré sporovým stranám vznikli v tomto konaní založila hmotnoprávny dôvod vzniku záväzku a autoritatívnym rozhodnutím súdu o náhrade trov konania pri zastavení konania v dôsledku späťvzatia žaloby z dôvodu uzavretia mimosúdnej dohody by došlo k duplicitnému rozhodovaniu o náhrade trov konania, popierajúc zásadu zmluvnej autonómie, ktorej súčasťou nepochybne je, aby sa sporové strany v dohode o urovaní dohodli aj na náhrade trov konania ako inak procesnom nároku, čím medzi nimi vzniká hmotnoprávny dôvod vzniku záväzku na ich úhradu (a procesné rozhodnutie o nich by bolo spôsobilé viesť k duplicitnému právnemu dôvodu vzniku daného záväzku).

28. Výlučne v rovine obiter dictum pritom súd poukazuje na to, že k totožnému rozhodnutiu o nepriznaní náhrady trov konania dochádza pri späťvzatí žaloby z dôvodu uzavretia mimosúdnej dohody aj tá časť súdnej praxe, ktorá síce pri späťvzatí žaloby z dôvodu uzavretia mimosúdnej dohody postupuje pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásady procesného zavinenia, avšak aplikáciou § 256 ods. 1 CSP v spojení s čl. 4 ods. 2 CSP dochádza k záveru, že v takomto prípade sa náhrada trov konania nepriznáva žalobcovi ani žalovanému, pretože v dôsledku uzavretia mimosúdnej dohody nemožno u žiadnej strany konštatovať zavinenie konania (uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/12/2019 z 26.09.2019).

29. Súd preto II. výrokom tohto uznesenia podľa § 262 ods. 1 CSP stranám nepriznal náhradu trov konania.

30. Súd z uvedených dôvodov preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

31. Záverom súd uvádza, že žalobca zaplatil za podanú žalobu súdny poplatok vo výške 33.193,50 eura. Späťvzatím žaloby pred prvým pojednávaním vzniká poplatníkovi nárok na vrátenie kráteného súdneho poplatku (§ 11 ods. 3, ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov - ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). O vrátení kráteného súdneho poplatku súd však nemôže rozhodnúť spolu s rozhodnutím o zastavení konania pre späťvzatie žaloby v jednom rozhodnutí. Proti tomuto uzneseniu o zastavení konania pre späťvzatie žaloby je prípustné odvolanie (§ 357 písm. a/ CSP), z ktorého dôvodu o ňom môže rozhodnúť len sudca (a nie vyšší súdny úradník)

(§ 6 ods. 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v účinnom znení). V konaní podľa zákona o súdnych poplatkoch, a teda aj v konaní o vrátení kráteného súdneho poplatku podľa § 11 ods. 3 a ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch, koná a rozhoduje (len) vyšší súdny úradník (§ 14 ods. 4 veta prvá zákona o súdnych poplatkoch). Keďže konať a rozhodnúť o zastavení konania pre späťvzatie žaloby môže len sudca a o vrátení súdneho poplatku len vyšší súdny úradník, je vylúčené rozhodnúť o vrátení súdneho poplatku už v rozhodnutí o zastavení konania pre späťvzatie žaloby, vydanom sudcom. O vrátení kráteného súdneho poplatku tak rozhodne súd, obsadený vyšším súdnym úradníkom, a to po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia (pre úplnosť možno dodať, že skôr, ako bude súdne konanie právoplatne skončené, nemôže vzniknúť dôvod na vrátenie súdneho poplatku pre zastavenie konania).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie (§ 357 písm. a/, písm. m/ CSP).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Nitra ako súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorými sú uvedenie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a spisovej značky tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).